

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inerati po dogovoru. Inerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavni: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Boj za Seret.

Dunaj, 13. januarja.

Mihalejo, zapadno od Vadena, so osmanske čete zajuršale. 400 mož in nekaj strojnih pušk je ostalo v rokah napadalcev. Istočasno so vzeli Bolgari neki samostan, ki je bil še od Rusov zaseden, severno od reke Buzaul blizu izliva te reke. Na obeh straneh doline Oitoz so zavrnilo avstro-ogrške in nemške sile močne ruske napade deloma v bližinskem boju do zadnjega. Severno od doline Slanic so nemški oddelki v napadu pridobili tal; 4 častnike in 170 mož je bilo vjetih, vplenjenih pa 7 strojnih pušk in 7 metal min.

Dunaj, 14. januarja.

Zapadno od Vadenija so zavrnilo osmanske čete ruski sunek. Sicer v romunski ravnini zaradi slabega vremena nobenega posebnega bojnega delovanja. Jugo - zapadno od Herestrava so vzeli včeraj bataljoni generala Goldbacha v presenetljivem napadu višino 704. V prostoru Tölgyes uspešna podvzetja nemških oddelkov, ki so prizadejali sovražniku težke izgube.

Dunaj, 15. januarja.

Osmanske čete so zajuršale včeraj popoldne vas Vadeni, zadnji kraj, ki ga je imel sovražnik južno od Sereta še zaseden.

Na južnem krilu armadne fronte generalobersta nadvojvode Ježefa so izvršili Rusi in Romuni močne napade na pozicije severno od doline Susite, ki smo jih zadnje dni zavzeli. Napade smo povsod zavrnil. Bolj proti severu ničesar novega.

Dunaj, 16. januarja.

Včeraj popoldne je prodril sovražnik iz svojih pozicij pri mostišču Namolsa (Nemoloasa) ob Seretu z močnimi četami. Njegov napad se je zlomil v nemškem artiljerijskem ognju. Zvečer se mu je

posrečilo, vdreti na posamnih točkah v naše jarke, vendar pa smo ga takoj v protinapadu zopet vrgli ven.

Rusi in Romuni so močno napadali med Susito in dolino Casinu bojne skupine feldmaršallajtnanta v Ruiza. Povsod smo jih zavrnil, na neki višini južno od Casinu s protisunkom. Sovražnik je pustil v naših rokah 2 častnika in 200 mož. V bližini tunela Mesticanesti so sunili c. in kr. izvidni oddelki skozi sovražno varstveno črto do ruske glavne pozicije ter pripeljali 20 vjetih nazaj.

Boj za Galac.

Donavska armada je po večdnevem odmoru pričela z energičnim prodiranjem na Galac, katerega osvojitve mora prisiliti sovražnika, da opusti seretsko črto. Za Ruse je torej obramba mesta neizmerne važnosti, saj je seretska črta zadnje izhodišče za njihovo eventualno nameravano spomladansko ofenzivo. Po padcu Galaca bi se centralnim armadam odprla tudi pot v Besarabijo. Na ostalih točkah romunske fronte se položaj ni bistveno spremenil.

Dunaj, 17. januarja.

Pri Vadeniju smo umaknili eksponirane osmanske zavarovalne čete pred nadmočnimi sovražnimi silami na glavno zavarovalno črto. Sovražni napad na postojanke približno 2 km zapadno Vadenija je bil z našim zapornim ognjem ustavljen.

Med dolinama Casinu in Susita so prešli Rusi in Romuni z močnimi silami k napadu. Sovražniku se je posrečilo se ustaliti na nekem vrhu, na ostalih delih fronte pa je bil popolnoma odbit.

Dunaj, 18. januarja.

Med dolinama Putno in Susito je imelo malo podvzetje popoln uspeh. Enega častnika, 230 mož in eno strojno puško smo pripeljali nazaj. Južno od ceste v Oitoz so se zlomili ruski napa-

di v našem artiljerijskem ognju in ognju strojnih pušk.

Berolin, 18. januarja.

V mnogih odsekih fronte je oživelo obojestransko artiljerijsko delovanje pri razglednem vremenu. Severno od Krašina so vdrle ruske čete v sunku z desetkratno premočjo v neko eksponirano poljsko stražo. Pozicija straže je zopet v naši posesti. Na drugih točkah smo zavrnilo lovske komande in patrolje.

V Dobrudži obstreljuje že nekaj dni sem ruska artiljerija Tulčo in Isaceo. Več prebivalcev, predvsem žen in otrok, je bilo ubitih.

Odhod nevtralnih poslanikov iz Bukarešte.

Wolffov urad poroča: Nevtralne vlade so bile naprošene, da odpokličejo svoje bukareške poslanike, ker v Bukarešti po zavzetju mesta in vzpostavi vojaške uprave ni prilike za izvrševanje diplomatskih funkcij. Nevtralni poslaniki so zapustili Bukarešto s posebnim vlakom dne 13. januarja. Komentarji, ki jih ob tej priliki razširja sovražno časopisje, so brez vsake podlage.

Položaj na Romunskem.

Včerajšnje uradno poročilo ne javlja s seretske fronte nobenega dogodka; smatrati nam je zato, da so ruski delni napadi — vsaj prehodno — ponehali. Vojaški strokovnjaki menijo, da se bodo ruski sunki še ponavljali, poudarjajo pa, da sovražnikovih podjetij nikakor ni smatrati morda za pripravo na spomladansko ofenzivo, oziroma celo kot uvod v to ofenzivo. Namen ruskih sunkov je marveč predvsem, zadržati zavezniške čete, jih vezeti ter prepričati, da bi poslal Mackensen večje oddelke na druga bojišča. Zlasti se sovražniki menda boje, da bi nemške in bolgarske čete odšle v Makedonijo. Rusi hočejo tudi s svojo aktivnostjo pri svojih zaveznikih vzbuditi vtisk, kakor da se nahaja inicijativa zopet v njihovih rokah.

Iz Stockholma: Poveljnik ruske armade, ki stoji ob Seretu, je izdal dnevno povelje, v katerem hvali rusko infanterijo in konjenico ter sporoča, da je car obljubil, da bo poslal močna ojačenja, tako da bodo krila tako močna, da bo mogoče preiti v ofenzivo.

Vojna z Italijo.

Dunaj, 15. januarja.

Na fronti v Dolomitih so razstrelile naše čete preteklo noč ob Velikem Ladazuju skaknato steno ob južni steni med lastno in sovražno pozicijo. Razstrelitev se je popolnoma posrečila. Globok prepad loči sedaj oba nasprotnika.

Na kraški fronti od časa do časa nekoliko živahnejše artiljerijsko delovanje.

Dunaj, 17. januarja.

Na Kraški visoki planoti in v Vipavski dolini je delovanje artiljerije zopet oživelo.

Dunaj, 18. januarja.

Na Kraški visoki planoti in v Vipavski dolini je trajal tudi včeraj močan artiljerijski oženj.

„Zagreb“ potopljen.

Dunaj, 15. januarja. Dne 14. januarja dopoldne je bil ob srednje dalmatinski obali od sovražnega podmorskega čolna brez svarila potopljen mali pasajirski parnik „Zagreb“ (500 ton). Trinajst mož civilnega moštva in 13 potnikov je mrtvih. To dejanje je vreden sovrssten čin s potopitvijo „Elektre“ in malega parnika „Dubrovnik“.

Potop „Regine Margherite“. Lugano, 13. januarja. Brzjavka mornariškega ministrstva od včeraj se glasi:

Ker so odpadli težki vojaški vzroki, ki so dosedaj govorili proti objavi vesti, sporočamo, da

PODLISTEK.

Boroević.

Odlomek iz Otto Königove knjige: „Kameraden vom Isonzo“.

Generala Svetozara pl. Boroevića, poveljnika soške armade, ki si je že v prvih dneh italijanske vojne stekel nevenljivo slavo, je klicalo povelje vrhovnega vodstva c. in kr. bojnih čet v trenutku, ko je zmaga venčala strahovite boje njegove armade v Karpatih, ko je na čelu svojih hrabrih čet jurišal sovražnika. Lahko mu ni bilo slovo, kakor mi je pravil, zakaj vojno leto kakor je bilo ono, veže nerazrušljivo poveljnika in čete.

„Usoda vojaka“ meni znameniti vojskovodja. „Vsak mora iti tja, kjer ga rabijo.“

Krasen vojak, general Boroević! Železna glava, z bliščnimi očmi, s karakterističnim, drzno dvignjenim nosom, prepriča v prvem trenutku, da pravljice, ki krožijo o njegovi osebi, v mnogih slučajih niso le pravljice. Generalštabni častnik, ki je bil z njim v Galiciji, mi je pravil, da bi bili vojniki prisegli na to, da je njih voditelj „zasiguran“ proti vsaki krogli. Govorim o tem z generalom in prisrčno se smeje.

„Da, slišal sem že večkrat o tem. Vedite, jaz sem — kar mora biti pravzaprav vsak vojak — fatalist. In ko smo imeli mesec dolgo defenzivne boje, sem šel samoposebi umevno kolikokrat le mogoče v najsprejnejše vrste, da se ljudem pokazem in z njimi govorim. Pa se je pripetilo, da so Rusi, ki so včasih ležali le kakih 150 korakov daleč, na nas streljali. Nekoč je šrapnel zadel celo nekega gospoda iz mojega spremstva. No, in da se meni ni nikdar kaj pripetilo, to je vsa moja „zasiguranost“ . . .“

„Ali je pa potrebno, ekselencia, da se voditelj tako izpostavlja?“

„Da, včasih se temu ni izogniti! Naposled se moram pa tudi na mestu prepričati, če je vse v redu, kako so moji ljudje preskrbljeni, kakšno je njih razpoloženje — vse to so stvari, katere treba da sam vidim. Končno je pa tudi za voditelja radosten občutek, če vidi, kako so mu ljudje udati. In mnogo veselja je to . . .“

„Pravzaprav, ekselencia, sem si vedno mislil, da mora biti vojskovodja, osobito vojskovodja današnjih dni, ki je prisiljen včasih žrtvovati na tisoče ljudi, trdosrčen.“

„Trdosrčen! Saj je to tudi le pojm. V pravem trenutku biti trdosrčen, se pravi morda v višjem pomenu biti visokosrčen. Žrtev stoterih morda lahko reši tisočere — zato ima končno vsak človek, tudi če je vojskovodja — vest. Seveda, žrtvovati ljudi brezplodno, kar cele polke, kakor so to delali Rusi v Karpatih . . .“

„In kakor to delajo Italijani sedaj,“ ga prekinem.

„Da, oni so tudi šele začetniki,“ meni general. „Tudi to se bo predručilo. Osobito še, ker že sedaj vidijo, da ne proderejo naših čet ob Soči. Danes zvečer slišite v Gorici že topove grmeti in sami doživite: Vsak posamni mož ob Soči je junak in vsak teh bojnikov zasluži zlato hrabrostno kolajno. Saj ni mogoče dovolj oceniti, kaj morajo ti ljudje vse vzdržati — vsi: Dalmatinci, Bošnjaki, Slovenci, Korošci, Hrvatje, Ogri in Moravini . . .“

Prihodnji dan sem bral v Gorici — velika bitka je pred nekaj dnevi končala s strahovitim porazom Italijanov — generalovo armadno povelje na svoje čete, ki je končalo s krasnim vojaškim vznosom: „Vojaki! Vaši sinovi bodo s ponosom pravili o tem, da so bili njih očetje vojaki soške armade . . .“

je zadela v noči 11. decembra kraljeva vojna ladja „Regina Margherita“ med vožnjo na dve mini in se potopila. Nesreča je dohitela ladjo vsled zelo obsežnih lukenj v spodnjem delu v malo minutah. Od 945 na ladji se nahajajočih oseb je šla večina z ladjo na dno morja. Neugodne razmere so otežkočale rešitev preostalih, od katerih je 270 rešenih. Poveljnik ladje in 14 častnikov je poginilo. Razen izgub ladij, o katerih smo dosedaj poročali, nimamo izgub. Nasprotno vesti, ki se širijo med ljudstvom, so torej popolnoma neosnovane.

Prpriave v italijanskih pristaniščih ob Adriji.

Lugano, 13. januarja. Zanesljive vesti iz Rima pravijo, da se vršijo v italijanskih pristaniščih ob Adriji ogromne priprave, iz katerih se da sklepati, da se odpošljejo znatni transporti čet iz Italije na kako drugo bojišče. V Bari pričakujejo v najkrajšem času dohoda angleške mornariške misije pod poveljstvom admirala Thursbyja. Ta ukrepe priprave za nova podjetja. Konstatiralo se je tudi, da se v jadranskih pristaniščih zbirajo ladje za transport čet.

Ogrožena Italija.

Lugano, 17. januarja. „Secolo“ piše: Četverozveza mora skrbeti za materialno gotovost Italije, katero ogroža sedaj ne samo Avstro-Ogrska, marveč tudi Nemčija. Italija pričinja gospodarsko trpeti.

Cadornove priprave za obsežnejšo ofenzivo.

Poročali smo že, da grade italijanski oficirji na Francoskem vojaška taborišča. Vojni izvestitelj lista „Tägliche Rundschau“ piše: Ni mogoče zatajiti, da grade italijanski oficirji generalnega štaba velika vojaška taborišča na Francoskem, iz česar sledi, da mora Cadorna dati Franciji na dispozicijo toliko italijanskih zborov, kolikor le more. Pa tudi na italijanski fronti dela Cadorna obsežne priprave. Ministrski predsednik Boselli je povedal politikom detajle o Cadornovih načrtih, po katerih pripravljata Cadorna na italijanski fronti široko zasnovano akcijo, za katero zahteva znatno ojačeno armado.

Kako si Italijani razlagajo ententino noto.

„Idea Nationale“, glasilo italijanskih imperijalistov, zatrjuje, da bo ententa program, ki si ga je postavila v noti na Wilsona, za vsako ceno tudi izvedla. Ententa se je odločila razbiti avstro-ogrsko monarhijo in Turčijo. Osvobodila bo Italijane, Slovane, Romune in Cehovalahe (!). Besede o osvoboditvi Italijanov in novi organizaciji Evrope v svrhu zaščite mej na kopnem in na morju, da ne pomenijo nič drugega, kakor da bo dobila Italija vso alpsko ozemlje od Stilsferjocha do Dinare s Puljem, Dalmacijo in Valono in absolutno vlado na Jadranskem morju, uničenje Turčije pa da bo razširilo italijansko oblast v vzhodnem Srednjem morju ter v Anatoliji.

Ruski neuspehi.

Berolin, 14. januarja.

Ob Dvini in v pokrajini ob jezerih južno od Dvinska je bojno delovanje včeraj bistveno popustilo. Ob železnici Vilna - Dvinsk smo z velikimi izgubami zavrnili napadajoče ruske stotnije. Dva manjša napada, katera smo izvršili v izboljšanje lastne pozicije jugo - zapadno od Rige, sta nam prinesla 32 vjetih.

Berolin, 15. januarja.

V Vzhodnih Karpatih so vdrlí severno od Zlate Bistrice nemški grenadirji na več točkah v ruske pozicije, prizadejali sovražniku težke izgube ter se po povelju vrnili s plenom in vjetniki v lastne pozicije. Južno od ceste Oitoz smo zavzeli neko od sovražnika zasedeno višino. Petdeset vjetih je ostalo v rokah napadalca.

Berolin, 17. januarja.

Ljutemu artiljerijskemu ognju so sledili popoldne ruski napadi proti našim postojankam južno Smorgona. Napadi so odbiti. Sovražnik, ki je vdrl na ozki fronti, je vržen nazaj. Pozicija je popolnoma v naših rokah. Številni mrtvi Rusi pokrivajo bojišče. Po noči smo zavrnili na več točkah izvidne čete in lovske oddelke, ki so prodirali proti našim črtam.

Pred preobratom na Ruskem.

Iz Londona poročajo, da se boje tam preobrata v Rusiji. Razpoloženje v Petrogradu je baje silno grozoče ter je pričakovati v kratkem atentatov na vlado. V Petrogradu, Kijevu in Moskvi je prišlo iznova do nemirov. Prišli so na sled, da dobivajo vojaki na fronto mnogo letakov, ki govore proti nadaljevanju vojne, zato pregledujejo sedaj tudi vse paketne pošiljkatve in zatrjuje se, da bodo vsled odkritij na podlagi teh novih vojnopošt-nih odredb premestili več čet na fronti.

Obsedno stanje v Petrogradu.

Preko Curiha poročajo o resnih nemirih v Petrogradu, zbiranju ljudstva po cestah in raznih

agitacijah, vsled česar je bilo nad Petrogradom proglašeno poostreno obsedno stanje.

Poljski kronski maršal.

Poljski državni svet je v svečani seji dne 15. januarja izvolil za kronskega maršala Maclava Niemiejowskega. Za namestnika je bil izvoljen Milkulovski - Pomorski.

Ententni agenti na Poljskem.

Krakovski „Czas“ poroča, da se skriva na Poljskem cela vrsta ententnih agentov, ki hujskajo proti centralnim državam z vsemi sredstvi; tako razširjajo tudi govorico, da so dale centralne države umoriti Sienkiewicza, ker je hotel objaviti mogočen protest proti ustanovitvi „nemške“ poljske države, ter napovedujejo, da se bodo ruske armade skoro vrnile v deželo. Provokaterji snujejo tuji izdajniške organizacije ter nastopajo časih skrajno predrzno. Posrečilo se je nekaj teh opasnih ljudi zasačiti.

Pokrovskij odlikovan.

Ruski zunanji minister Pokrovskij je bil od carja odlikovan z redom Belega orla.

Rusi proti Cadorni.

Kopenhagen, 16. januarja. Zadnje dni se je poostrila pisava ruskih listov proti Italiji, zlasti napram Cadorni. Očita se: mu, da zasleduje zgolj italijanske interese in zanemarija skupne ententne cilje. On vodi separatno vojno za Trst, enostranski italijanski vojni program pa ne more za stalno zadovoljevati Rusije.

Bitka ob Sommi.

Berolin, 13. januarja.

Severno od Ancre so pričeli danes Angleži z novimi napadi na Serre. Večidel smo jih krvavo zavrnili. V neki najsprednji poziciji se je sovražnik ustalil. Mi držimo glavno pozicijo.

Berolin, 14. januarja.

Razen živahnega artiljerijskega ognja na obeh straneh Somme je bilo vsled dežja in snega na celi fronti le malo bojnega delovanja. Čez noč smo zavrnili na več točkah sovražne sunke patrolj.

Berolin, 15. januarja.

Severno od Somme je trajal živahen artiljerijski ogenj. Na več točkah smo zavrnili sunke sovražnih patrolj, lastnim izvidnim oddelkom pa se je posrečilo v uspešnih podvzetjih pripeljati nazaj vjete in strojne puške.

Berolin, 16. januarja.

Poskus francoskih oddelkov pri Beuvraignesu (južno od Royeja) vdreti v našo pozicijo, je posadka jarka preprečila. Sicer je ostalo obojestransko bojno delovanje izvzemši mestoma živahno artiljerijsko delovanje, v zmernih mejah.

Berolin, 17. januarja.

Na več mestih fronte je postal artiljerijski boj ljutejši. V loku pri Ypernu so naše baterije v kali zadušile neko sovražno podjetje. Uspešna podjetja lastnih patrolj pri Le Sarsu, Gueudecourtu in zapadno Perronnea so nam priulesla 27 vjetnikov in 1 strojno puško.

Po učinkoviti razstrelitvi na višinah pri Combresu: so vdrlí hanoveranski infanteristi in pionirji v sovražno pozicijo, ter so se premagavši posadko jarka vrnili z več vjetniki v lastne črte.

Berolin, 18. januarja.

Angleški razstrelitvi pri Loosu so sledili kratki boji, v katerih smo v ljutem bližinskem boju hitro zopet vrgli nazaj sovražnika, ki je bil prodril. V noči od 12. na 13. januarja smo po bojih pri Serresu po načrtu in neovirani od sovražnika opustili od nas še držane dele prednjih pozicij. Od takrat je ležal dan na dan težek ogenj na zapuščenih jarkih. Včeraj pa so izvršili Angleži od nas pričakovani sunek v prazno, ki je prinesel napadalcu težke izgube.

Boji v zraku.

Navzlic temu, da je neugodno vreme v mesecu decem: znatno omejilo letal. delovanje, se je našim letalcem in letalskim obrambnim formacijam posrečilo prizadejati sovražniku znatne izgube. Mi smo izgubili 16 letal, naši sovražniki pa 66 letal, med temi v boju 48, sestroljenih s tal jih je bilo 16, neprostovoljno ste morali pristati 2. V naši posesti se nahaja 22 letal, 44 pa smo jih videli za črto strmoglaviti na tla.

Poostrena podmorska vojna?

Bern, 16. januarja. „Le Journal“ piše: Nemčija grozi s poostreno podmorsko vojno. Treba je biti na straži. Nemčija s svojimi podmorskimi čolni pač ne bo mogla zadeti blokade, toda otročje bi bilo, negirati, da so dobila motenja, povzročena v pomorskem prometu od nemških podmorskih čolnov vznemirljiv obseg. Vsi obrambni ukrepi niso preprečili, da postaja škoda vedno večja. Vse

trgovske ladje naj se oborože z dvema topoma, izvežbanim moštvo ter s torpedi, da bodo mogle zadeti podmorske čolne nad vodo in tudi kadar so potopljeni.

Uporni francoski vojaki.

Preko Ženeve poročajo, da je prišlo v Mar-seillu do velikega upora med francoskimi vojaki. Oni vojaki, ki so bili namenjeni v Solun, so se uprli ter izjavili, da ne gredo na ladje, ker na Balkanu nimajo ničesar iskati in se nočejo boriti za Srbe, poleg tega ne v Makedoniji, kjer dan na dan umre sto in sto mož na legarju. Uporne vojake so nato takoj zopet poslali na nemško fronto.

Portugalska izganja Nemce.

Portugalska vlada je pregnala vse Nemce iz dežele ter konfiscirala njih posestva, ki jih sedaj prodaja. Komur se bo dalo dokazati, da je bil kriv izdaje, se tudi po vojni ne bo smel več vrniti in bo izgubil vse, kar so oblasti zaplenile.

Naraščajoče vznemirjenje v Švici.

Bern, 16. januarja. Poročilo švicarske brzojavne agenture. Razmere so dovolile zveznemu svetu sporazumno z armadnim vodstvom zadnje mesece znatno znižati število čet na meji. Od začetka tega leta pa smatra zvezni svet za potrebno storiti obsežne varnostne priprave. Zvezni svet je slej ko prej prepričan, da bosta obe vojskujoči se stranki vpoštevali tudi v bodoče nevtralnost Švice.

Na Balkanu.

Makedonsko bojišče.

Berolin, 12. januarja.

Južno od Ohridskega jezera je napadel sovražnik avstrijsko - ogrsko - bolgarsko fronto za Ceraso. Pozicijo smo obdržali.

Berolin, 14. januarja.

Med Vardarjem in Dojranskim jezerom je ostal sovražni napad na naše pozicije južno od Stojkova brezuspešen.

Berolin, 15. januarja.

Vzhodno od Črne proti Strevini prodirajoče sovražne stotnije smo vrgli nazaj.

Italijanske čete za Makedonijo.

Curih, 16. januarja. Iz Milana se poroča, da se zbirajo sedaj v italijanskih pristaniščih močni kontingenti čet, določenih za Solun. Govori se o 100.000 mož, kateri se odpošljejo v Makedonijo. Istotako se odpošlje težka artiljerija iz Italije v Solun. Obenem se vzdržujejo vesti, da se imajo francoske čete postaviti na italijansko fronto proti Avstro-Ogrski.

Novo italijanske čete za Valono.

Milan, 16. januarja. Zopet je odšlo več polkov italijanske infanterije in gorske artiljerije v Valono.

* * *

Grška in ententa.

Pariz, 13. januarja. Agence Havas javlja iz Aten: Miroljubni del grškega prebivalstva je veselo pozdravilo naznanilo, da je grška vlada sprejela ententin ultimatum, kar je srečno rešilo položaj. Vlada je že začela izvedenje zahtevanih odredb. Mnogo vlakov z vojaštvom in vojnimi potrebščinami je odšlo v Peloponez. General Kallaris, zapovednik 1. armadnega zbora (Atene) čigar odstranitev je zahtevala ententa, je zaprosil za dopust. Glasom poluradnih listov so vojaške oblasti izročile ententi šest baterij s pripravki. Vršilo se je pa tudi zborovanje 3000 ljudi, ki so prirejuje kralju udanostne izjave, dali izraza svojemu ugovoru proti sprejetju ultimatumu.

Nova nota entente Grški.

Pariz, 17. januarja. Agence Havas. Poslaniki entente so izročili dne 13. januarja grški vladi novo noto, ki pravi:

Poslaniki zaveznikov so izročili svojim vladam grške note z dne 23. decembra 1916 in 10. januarja 1917 ter sprejeli naročilo, sporočiti grški vladi, da jemljejo zaveznike vlade na znanje priditev v noti z dne 6. januarja 1917 zahtevanim vojaškim korakom, da pa ne morejo sprejeti odgovora na posamezne zahteve note z dne 31. decembra, predno se razjasne te-le točke:

1. Kljub temu, da so se zavezniki obvezali, da bodo vršili kontrolo čim manj obšutno, ne morejo pripustiti utesnitve s strani grške vlade tako, da bi bila uspešnost kontrole dvomljiva.

2. Zavezniki obsojajo na tem, da se takoj in brezpogojno izvrši obljuba, da se bodo izpustile osebe, ki so bile iz političnih vzrokov zaprte.

3. Zavezniki se ne morejo vsled specialnega značaja § 3 note z dne 31. decembra določene preiskave spuščali v to, da bi se odškodnine gla-

som določb grške izjave določevale. Blokada bi se preklicala šele, ko bodo vse zahteve zaveznikov v noti 10. januarja in vsi pogoji te note izpolnjeni.

Grška vlada je odgovorila, da ne namerava utesnjevati sprejema zahtev zaveznikov in da pritrjuje tudi točkam 1. in 3. note v njih podrobnostih. Sprejema vsebinsko § 2 o izpustitvi političnih vjetnikov ter jemlje izjavo zaveznikov o preklicu blokade na znanje.

General Kalasiris.

Rotterdam, 16. januarja. Grški general Kalasiris, ki je poveljeval pri dogodkih 1. decembra prvi armadni zbor, je odpuščen, kakor poroča Reuter iz Pireja, in nadomeščen s prejšnjim vojnim ministrom Skuludisem.

Čerigo venizelističen.

London, 14. januarja. Reuter poroča iz Aten: Iz grških uradnih krogov poročajo, da so venizelisti zasedli otok Čerigo.

Mirovni pogoji entente.

Odgovor četverozveze na Wilsonovo noto.

Pariz, 12. januarja. Agence Havas. Odgovor četverozveznih vlad na noto prezidenta Wilsona z dne 19. decembra 1916 zahteva:

V prvi vrsti obnovitev Belgije, Srbije, Črne gore in dolžne jim odškodnine, opustitev okupiranih ozemelj na Francoskem, Ruskem in Romunskem s pravičnimi odškodninami, reorganizacija Evrope, garancijo za trajni režim, ki temelji na spoštovanju narodnosti in pravic vseh malih in velikih narodov, nadalje tudi teritorialne pogodbe in mednarodne ureditve, ki naj ščitijo meje na kopnem in na morju pred neupravičenimi napadi, vrnitev provinc in pokrajin, ki so bile nekdanje odvzete ali rancem s silo ali proti volji prebivalstva, osvoboditev Italijanov, Slovanov, Čehov in Slovakov izpod tujega jarma, osvoboditev prebivalstva, ki se nahaja pod krvavim tiranstvom Turčije, odstranitev osmanske države iz Evrope, ker je brez dvoma zapadni civilizaciji tuja. Nameni Nj. Vel. ruskega carja glede Poljske so jasni in objavljeni v proklamaciji, katero je izdal na svojo armado

* * *

R. R. S. — reparation, restitution, security, povračilo, obnova, poroštvo, te tri besede predstavljajo politični program četverozveze in so izraz najljutejše uničevalne volje napram centralnim državam, izraz najgorostasnejšega osvajalnega programa, kar jih pozna zgodovina.

„Vrnitev provinc in pokrajin, ki so bile nekdanje zavzete ali rancem s silo ali protivolji prebivalstva“, pomeni, da mora Nemčija vrniti Franciji Alzacijo in Lotarinško. Danski severno Šlezvik - Holštajnsko, „obnovljeni Poljski“ pa vzhodno Prusijo z Gdanskom vred. „Odškodnine“, o katerih govori nota aliirancev, ne pomenijo le vojnih odškodnin v denarju, temveč Nemčija mora v smislu te zahteve prepustiti aliirancem tudi „tono za tono“ toliko svojih trgovskih ladij, kolikor so jih aliirancem potopili njihovi podmorski čolni. Avstro-ogrška monarhija se mora razkosati; Srbi, Romuni, Italijani, Poljaki dobijo vse, kar zahtevajo na podlagi narodnostnega principa; odstranitev osmanske države iz Evrope pomeni, da dobi Rusija Carigrad in evropsko pokrajino ter Armenijo, da se ustanovi „svobodna arabska država“, ostala Turčija pa da pride pod „zaščito“ Anglije in Francije.

O „teritorialnih pogodbah in ureditvah, ki naj ščitijo meje na kopnem in na morju pred neupravičenimi napadi“, ententa zahteva: 1. aneksijo vseh nemških kolonij; 2. izročitev vsega nemškega vojnega brodogoja; 3. uničenje Kruppovih tovarn, ki da stalno ogrožajo človeško kulturo; 4. Kielski kanal se mora postaviti pod nadzorstvo mednarodne komisije, v kateri pa Nemčija ne sme biti zastopana.

Kaj sledi iz vojnega programa entente za centralne države, je jasno: Nadaljevati boj do končne zmage.

Wilson za nadaljevanje diskusije o miru.

Rotterdam, 16. januarja. Iz Washingtona poročajo: Akoravno Wilson in njegovi ministri jako skrivajo, kakšne korake nameravajo sedaj storiti v prilogi miru, je vendar upravičeno smatrati, da se je Wilson odločil napraviti še en poskus, da pripravi Nemčijo do tega, da z isto odkritosrčnostjo kakor ententa naznani svoje mirovne pogoje. Predsednik ni splošnega mnenja, da z izmenjavo nazorov o miru ni ničesar doseženo. On meni, da je mirovna ideja napredovala ter smatra, da bi se naj sedaj oglasile mirovne stranke v raznih deželah, ki še niso imele prilike izraziti svojega mnenja, ki pa sedaj lahko izrazijo svoje nazore, ker so razne države prepustile, da se sme o miru javno razpravljati. Wilson smatra, da ustvarjena ugodna atmosfera za mir in da je treba to ugodno razpoloženje še ojačiti.

DNEVNE VESTI.

Važen min. posvet. Dne 15. t. m. popoldne ob 4. se je vršil pod dredsedomstvo min. preds. grofa Clam - Martinica daljši ministrski posvet, katerega so se udeležili vsi ministri. — Grof Clam-Martinic se je podal v torek, 16. t. m. zjutraj v Budimpešto.

Državni zbor. Z Dunaja poročajo: Državni zbor se sestane najbrž sredi marca. Izvolil bo predsedništvo, zaslišal cesarjevo prisego ter izvolil odbore in delegacijo. S tem bi bilo prvo zasedanje končano. Sestale bi se nato delegacije, državni zbor pa bi bil zopet sklican začetkom maja. Takrat pada vlada zakonsko predlogo o podaljšanju poslanskih mandatov za dve leti.

Avstrijski državni zbor. „Parlaments Correspondenz“ javlja od merodajne strani: Vsled raznih težav, ki so nastale, ni misliti, da bi bil državni zbor sklican pred veliko nočjo. Sodi se, da bo državni zbor sklican oziroma da se bo mogel konstituirati šele v mesecu maju, če bodo dotlej odstranjene notranjepolitične težave.

Odprava politične oblasti armadnih zapovednikov. Izšla je cesarska naredba, ki preklicuje naredbe iz leta 1914. 1915., ki so dale armadnim zapovednikom pravice politične oblasti v okviru uradnega delokroga deželnih političnih načelnikov. Najvišja in edino odločujoča politična oblast v vsaki deželi je torej zopet edinole deželni predsednik, oziroma cesarski namestnik.

Pogajanja za avstro-ogrsko nagodbo. „Fremdenblatt“ je izvedel, da se bodo 17. januarja v Budimpešti se vršela pogajanja o nagodbi skoraj nadaljevala. Nekateri izmed še obstoječih diferenc so bile poravnane, glede drugih še odprtih vprašanj je upati, da se bo v doglednem času dal doseči sporazum.

Urad za prehrano je ustanovil službe posebnih komisarjev, katerim bo poverjeno občevanje s podrejenimi oblastmi in kontrola nad pridobivanjem živil. Vodja tega urada je generalnoštabni polkovnik Walensdorfer. Tudi je bil ustanovljen posebni tiskovni oddelek, ki je razdeljen na vse sekcije in bo sestavljal razglase urada za prehrano in gojil zvezo z časopisem, zlasti v kronovinah. Načelnik ene teh sekcij je socialno demokratični državni poslanec dr. Renner.

Oprostitev od vojaške službe. Glasom nove odredbe vojnega ministrstva smejo politične okrajne oblasti dovoljevati onim črnovojniškim obvezancem, ki pričakujejo oprostitev od vojaške službe, da počakajo rešitev svoje prošnje v civilni službi. Isto velja tudi za one oproščene črnovojnike, katerih oprostina doba doteka, če je vložena prošnja za podaljšanje oprostitve. Tako dovoljenje pa se sme izdati najdelj za 6 tednov, le prav izjemoma po teh 6 tednih še za 4 tedne. Obenem pa se mora o tem dovoljenju obvestiti pristojna vojaška evidenčna oblast. Seveda veljajo pri vseh takih dovoljenih doseđanji predpisi glede javnega interesa obrata, nikakor pa ne za one, ki so bili le začasno za krajši čas oproščeni v svrhu izvršitve gotovih del, n. pr. poljedelcev, ki so bili izčasno oproščeni ali poslani na dopust v svrhu izvršitve poljskih del.

Zvišanje tovornih in osebnih tarifov na železnicah. Tovorni davek za transport blaga bo zvišan za 15%, poleg tega pa bo plačati še vojne doklade, tako da bo zvišan ta davek za 30%. Davek od vožnih listkov bo zvišan pri glavnih železnicah od 12 na 20%, pri lokalnih železnicah od 6 na 10%, osebni tarifi pa se bodo tako zvišali da bo to zvišanje z davkom od vožnih listkov znašal 30%. Vrh tega se uvede davek na prtljago, ki bo znašal 20%. Zadnje zvišanje tarifov se je zgodilo l. 1910 in je neslo na leto 40 milijonov, sedanje zvišanje pa bo vrglo gotovo dosti več kakor 300 milijonov.

Vojaški poduk v šolah. „Streffleuers Militärblatt“ ve iz ukaza vojnega ministrstva z dne 31. decembra 1916. da bodo na predlog armadnega poveljstva in s privoljenjem učnega ministrstva uvedli v civilnih srednjih šolah poduk v vojaških disciplinah. Učili bodo oficirji po eno ali dve uri na teden, za kar bodo dobivali na leto 400 kron. Podučevali bodo o vojaški organizaciji in o vojaški službi ter razlagali navduševalne izglede iz sedanje vojne v svrhu povzdige patrijotičnega mišljenja. Poleg tega bodo imeli tudi predavanja o aktualnih vprašanjih z vojaškega stališča.

Beguncem v znanje. Posredovalnica v Kranju ima za begunce na razpolago dve kmečki hiši, jedno v Babnem vrtu št. 5; drugo pa na Trsteniku proti mali najemnici. — G. Zumer, kovaški mojster v Železnikih sprejme dečka begunca v poduk. Podružnica posredovalnice za goriške begunce v Kranju.

Božičnica za siromašne otroke goriških beguncev. Dne 6. t. m. na dan sv. Treh kraljev so se sešle v Kranju mestne gospe in gospice ter ustanovile odbor, ki ima nalogo nabirati mile darove za siromašne otroke goriških beguncev bivajočih v mestu in okolici. Vrle odbornice so takoj pričele z nabiranjem in v malo dneh kljub grdemu vremenu nabrale mnogo živil in gotovine. Za nabrani denar so nakupile tkanine za perilo, krojile in šivale po dnevi in po noči. V osmih

dneh so vse to izvršile in dne 14. t. m., točno ob treh popoldne priredile „Božičnico“ v Ljudskem domu, kjer so se že zbrali siromašni otroci-begunci s svojimi materami. Poleg teh so došli odborniki podružnice posredovalnice goriških beguncev, mnogo gospej in gospodičen, ki so v ta blagi namen prispevale in veliko drugega občinstva. Zastor se odpre, otroci usupnejo zagledavši prekrasno drevesce, polno lučic, sladšic in drugega. Hkrati nastopi dekllica - begunka in v verzih pozdravlja odhajajočega gospoda dekana Koblarja. Nato spregovori g. dekan slikajoč bedo in nesrečo beguncev ter izrazujoč nado, da bi se mogli kmalu vrniti na svoj dragi dom, kojega težko pogrešajo; omenja obilih darov, katere so jim blage gospe in gospice preskrbele, da jih nekoliko razvesele. G. kaplan Komlanec našteva zasluge, katere si je gospod dekan stekel za bedne begunce. Nato se prične razdelitev daril. Vzradošeni otroci sprejemajo hvaležno obilne in bogate darove. — S perilom, jestvinami in pecivom je bilo obdarovanih 80 otrok. — Blage odbornice, ki se niso strašile ne truda ne grdega vremena, so bile gospe: Dolenc, Schitnik, Simon, Marenčič, Šavnik in gospice: Grošelj, Rooss in Prevc. Tem sta šli na roko gospici Mohor in Klinar. — Omenjenim in vsem onim, ki so v ta blagi namen kaj podarili, se je neki begunc zahvalil in končal z besedami: Mili Bog naj Vas blagoslavlja in Vam stotero povrne! — Konečno pride na vrsto „drevesce“ z raznimi sladčicami, ki so po malo trenutkih izginile v otroške žepce.

Oddaja bakrenih cilindrov. Posestniki in hranilci kakor tudi vsi izdelovalci in prodajalci kopalnih peči, katere se kurijo s premogom ali lesom, so dolžni, da naznanijo in sicer najpozneje do 22. januarja 1917 pri pristojnem županstvu bakrene cilindre kopalnih peči. Posestniki peči, ki ne bodo reflektirali na dobavo nadomestila, morajo bakrene cilindre, ali najkasneje do 25. februarja 1917 kovinski centrali na Dunaju, oziroma njenim pooblaščenem proročati ali pa vpslati na c. kr. prevzemne komisije v Gradcu, po določilih citirane naredbe. V poslednjem slučaju znaša odškodnina 5 K za kg čistega bakra; tudi se povrnejo primerno dokazani transportni stroški. Posestniki, ki bodo prosili za nadomestilo, bodo dobili potom c. kr. trgovskega ministrstva od podjetja, ki bo imelo skrbeti za nadomestilo, posebno tiskovino. Te tiskovine bode podjetju natančno izpolnjene vpslati nazaj. Podjetje bode preskrbelo nadomestilo in pri njegovem montiranju bakreni cylinder odvzelo. Prestopki se bodo v smislu § 9 cit. kaznovali z zaporom do 6 mesecev ali z globo do 5000 K.

Mast in surovo maslo. Urad za ljudsko prehrano je izdal naredbo glede surovega masla in svinjske masti. Po tej naredbi dobe deželne vlade z ozirom na število krav-mlekaric v vsaki deželi ukaz od urada za prehrano, koliko surovega masla mora dotična dežela oddati. Deželne vlade bodo potem določile, koliko surovega masla mora oddati vsak posamezni okraj in okrajna glavarstva bodo določila, koliko surovega masla mora oddati vsaka posamezna občina. Župan pa končno določi, koliko mora dati posamični posestnik. Glede svinjske masti določa naredba, da bo vsakdo od vsakega prašiča, ki ga zakolje, tudi če ga kolje za domačo rabo ali iz sile, moral oddati teži prašiča primeren del masti. Ta določba velja tudi za nazaj. Urad za prehrano bo razpolagal, kako se razdeli na ta način dobljeno surovo maslo in mast. Ta naredba ima glavni namen, preskrbeti velika mesta.

Ljudskošolska vest. Učiteljci Ivani Valenčič v Velesovem je poverjeno začasno vodstvo tamkajšnje ljudske šole.

Prodaja plemenskih prašičev in prašičev za rejo. Deželna vlada razglašala, da se smejo, v spodaj navedenih dnevih prignati in prodajati plemenski prašiči in prašiči za rejo: v političnem okraju Kranj: 3. februarja 1917 v Poljanah; 5. februarja 1917 v Kranju; 30. marca 1917 v Cerkljah; 2. aprila 1917 v Kranju.

Strašne žrtve. Švicarski listi računajo, da je v svetovni vojni dozđaj ubitih 4,600.000, ranjenih 11,200.000 in da je 3,400.000 invalidov. Napoleone vojne so vsak dan 235, vojna leta 1870/71 875, rusko-japonska vojna 292, zdaj pa zahteva vojna vsak dan 6336 mrtvih in ranjencev.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevoga
hruševoga
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančnejša pojasnila daje **L. REBOLJ, KRANJ.**

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

brez odbit a rentnega
davka.

4¹/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

6 52-1

Varujte se ponaredb!

Želodčni liker
!! „FLORIAN“ !!

ne slabi in ne omami,
ampak daje moč in ve-
selje do dela!

ta je prijatelj naš pravi,

Ki nas krepi,

Da smo čvrsti in zdravi!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino
od Rastlinske destilacije „FLORIAN“
v Ljubljani.

9

Išče se

boljši hlapec

(tudi starejši), vojaščine popolnoma prost, kot skladi-
ščnik, za špecerijsko trgovino F. Dolenz, Kranj

Vojne dopisnice

v poljubnih
množinah

Tiskarna „Sava“

v Kranju.

oddaja

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

1 26-3

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega
rezervnega zaklada mestna občina Kranj z
vsem svojim premoženjem in z vso svojo dav-
čno močjo. Da so hranilne vloge res varne,
priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni
dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.